

Apvienošanas miljoni

Lai īstenotu administratīvi teritoriālo reformu (ATR), trīs gadu laikā šim mērķim atvēlēti gandrīz desmit miljoni eiro.

Pašvaldībām, gatavojoties darbam jaunajās teritorijās, būs nepieciešama novadu administratīvās struktūras projektu izstrāde, attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrāde vai salāgošana. Nākamā gada budžetā šī nauda ieplānota arī vienreizējai dotācijai pašvaldībām, lai palīdzētu segt tādus izdevumus kā veidlapu, plāksņu un zīmju nomaīņu, kā arī garantētu sociālo nodrošinājumu gadījumos, ja kādas darbavietas pārvaldes institūcijās izrādīsies viena otru dublējošas un attiecīgi neperspektīvas.

Šogad Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai tika piešķirti 500 000 eiro. Šie līdzekļi tiek izmantoti, piemēram, lai veiktu socioloģiskos pētījumus un sagatavotu ekspertu atzinumus, organizētu izbraukuma konsultācijas pašvaldībām, izpildītu tehniskās vajadzī-

bas, īstenotu reformas informatīvo kampaņu, nodrošinātu iedzīvotāju līdzdalību.

2020. gadā ATR īstenošanai plānoti 1 118 528 eiro. No tiem 226 028 eiro paredzēti reformas pabeigšanai, informatīvajai kampaņai, bet 892 500 eiro plānots piešķirt pašvaldībām reformas īstenošanai. No šiem gandrīz 900 000 eiro katram novadam, kas veidosies apvienojoties, tiks izstrādāts jaunās administratīvās struktūras projekts, lai jaunais novads 2021. gadā spētu veiksmīgi uzsākt darbību. Novadu administratīvās struktūras projektu izstrādei (apvienošanās projekts) 2020. gadā paredzēti 367 500 eiro (2020. gadā plānots izmaksāt 70% no finansējuma). Viena projekta vidējās izmaksas aprēķinātas līdz 18 103,45 eiro.

Savstarpēji integrēta teritorijas attīstības plānošanas dokumenta projekta izstrādei jaunajiem novadiem 2020. gadā atvēlēti 525 000 eiro. Viena projekta vidējās izmaksas plānotas līdz 36 206,90 eiro.

2021. gadā valsts budžeta finansējums pašvaldībām ATR īstenošanai plānots 8 207 500 eiro un tas paredzēts novadu administratīvās struktūras projektu izstrādei (apvienošanās projekts) 157 500 eiro apmērā (2021. gadā izmaksājot 30% no finansējuma). Bet attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrādei jaunajiem novadiem paredzēti 525 000 eiro.

Savukārt vienreizējai dotācijai pašvaldībām, kuras veic administratīvi teritoriālo reformu un kuras izveidosies apvienojoties, papildu izdevumus segšanai, piemēram, veidlapu, plāksņu nomaīņai, rezervēti 7 525 000 eiro. No novadiem, kuri veidojas, apvienojoties līdz trīs novadiem, katram plānots piešķirt 155 000 eiro, novadiem, kuri veidosies, apvienojoties četriem un pieciem novadiem, katram tiks piešķirti 310 000 eiro, kopā izlietojot 3 720 000 eiro. Savukārt tiem, kuri veidosies, apvienojoties vairāk nekā sešiem pašreizējiem novadiem, katram piešķirs 447 500 eiro. □

Saliks kopā. Būs ieguvumi?

Katrai pašvaldībai ir sava saimniecība, struktūra, kas tiek finansēta, izmantojot budžeta līdzekļus. Vienai iespējas un darbība plašāka, citai mazāka. Par to, lai ar finansēm būtu viss kārtībā, gādā grāmatvedības. Veidojot jaunus novadus, tiks veidota arī vienota tās struktūra.

“Reformas gaitā ne pirms desmit gadiem, ne tagad nedomā par pašvaldību grāmatvedību. Kā katrs prata, tā darija. Vai tāpat būs tagad, redzēsim. Par kādu novadu attīstību var būt runa, ja līdz reformai dzīvojam neziņā un pēc tam, kamēr apvienosies, nekas nenotiks,” saka zvērināta revidente, Mg.oec., mg.iur. Anita Kursīte un atzīst, ka uz labu rezultātu nacer.

Viņa atgādina, ka šogad budžeta iestāžu grāmatvedības sistēma pilnībā mainās. “Tā kļūst krietni sarežģītāka, darbietilpīgāka. Pirmo gadu gada pārskats jā sagatavo pēc jaunajām prasībām. Grāmatvedības sistēma ir jauna, pietuvināta starptautiskiem publiskās grāmatvedības stan-

dartiem. Ir jauni termini - ieguldījumu īpašumi, bioloģiskie aktīvi. Ir metodika, bet kā izvērtēt, kad ēka ir ieguldījumu īpašums, kad pamatlīdzekļi. Ja varētu tikai sasēsties pie galda un apspriest - tas būs tas, tas kaut kas cits. Lai izvērtētu, jāpārskata kaudze iepriekšējo gadu līgumu. Tā dokumentu jūra, kas ir budžeta iestādēm, sevišķi šogad, ir ļoti apjomīga,” vērtē A.Kursīte. Zvērinātā revidente uzsver, ka visbiežākie aizrādījumi pašvaldībām ir, ka tās savus īpašumus nav ierakstījušas Zemesgrāmatā. “Trūkst naudas, un vienmēr tiek domāts, ka citas lietas svarīgākas. Īpašumtiesības taču būs jā sakārto, un jaunajiem novadiem tie būs lieli izdevumi,” atgādina A.Kursīte.

A.Kursīte uzsver, ka pašvaldībās grāmatveži ir zinoši. Novados ir gan vien centralizētās grāmatvedības, gan arī grāmatvedības pagastos. Katra pašvaldība izvēlējusies savu modeli, visbiežāk ņemts vērā pagasta lielums. “Centralizētā nav slikta, bet salikt vairāku novadu grāmatvedības kopā nebūs tik viegli. Tas, ka tiek izmantotas dažādas programmas, neradīs sarežģītumus. Darba apjoms būs ļoti liels, svarīgi, lai tad, kad notiks apvienošana, būtu darbinieki, kuri pārzina situāciju,” teic A.Kursīte un piebilst: “Ja cilvēki zina, ka pēc diviem gadiem darba nebūs, ja tagad būs cits piedā-

vājums, izmantos iespēju un aizies.”

Par gaidāmās administratīvi teritoriālās reformas ieguvumiem zvērinātā revidente ir skeptiska. “Pārliecināt var tikai skaitļi. Var, protams, samazināt štatus, bet konkrētu funkciju veikšanai ir nepieciešami darbinieki. Kur nomalēs radīsies vairāk naudas, kad tās pievienos lielākam novadam? Varbūt citādi vajag dalīt iedzīvotāju ienākuma nodokli? Viegļāk runāt tiem, kuriem pievienos. Protams, viņi tiks galā. Taču tie novadi, kurus pievienos, grib atbildes, kas mainīsies. Latgales pierobežā ir sakārtoti ceļi, bet cilvēku nav. Paskatāties uz slēgtajām skolām, kuru ēkas tika nosiltinātas, nauda ieguldīta. Kāpēc naudu tur ieguldīja, patiesībā var teikt - notrieca! Tāpat arī slimnīcās. Nav stratēģiskā plāna ne valstī, ne novados. Iepriekšējā reformā likvidēja rajona padomes, mantu sadalīja, tagad liekam kopā. Dzīvojam pēc principa - aizej tur, nezin kur, atnes to, nezin ko. Reforma būs pārbaudījums. Ne tikai pašvaldību darbiniekiem,” pārdomās dalās zvērinātā revidente Anita Kursīte un uzsver: “Man kā revidentam gribas saprast, kāds būs pozitīvais rezultāts. To neredzu. Iepriekšējā reforma finansālus ieguvumus nedeva. To labi redzu grāmatvedību skaitļos.” □

Ekonomiskais jāvērtē plašāk

“Katrai taupīšanai jābūt ar jēgu,” saka Amatas novada domes priekšsēdētāja Elita Eglīte. Savulaik, veidojot novadu, tika izvērtēti trīs modeļi - visu centralizēt vai arī kādas funkcijas atstāt pagastos. “Būtisks bija un arī jaunajam novadam būs - kas paliks pagastos. Ja centralizēs visas jomas - izglītību, kultūru, sociālos pakalpojumus -, ko darīs pagastu pārvaldes? Tām nav ne naudas, ne lemtājas iespēju. Centralizēta vadība prasīs ilgāku laiku katra lēmuma pieņemšanai. Ja kas vēl jā saskaņo kādā komi-

sijā vai konsultatīvajā padomē, paies ilgs laiks. Kā tiks organizēti komunālie pakalpojumi, jo daudzās situācijās nav laika gaidīt, ir jā rīkojas,” viedokli pauž Amatas novada vadītāja un uzsver, ka pašvaldībā grāmatvedība izveidota ekonomiska. Viens darbinieks apkalpo Skujenes un Zaubes skolu, viens Nītaures vidusskolu un mākslas skolu, viens Amatas un Drabešu skolu, kā arī bērnu dārzus Līvos un Ģikšos. Finanšu nodaļā strādā trīs grāmatveži un ekonomisti. Tā kā Amatas novada pašvaldība ir vadošais partneris septiņu novadu

apvienībai, tās darbinieku pārzinā ir arī apvienotā skolu valde, būvvalde, bāriņtiesa, vēl arī viss, kas saistīts ar Āraišu arheoloģisko muzejparku. “Vai tiks noteikts, kam jābūt pagastu pārvaldēs, vai tās vajadzīgas? To nezinām. Izstrādājot apvienošanās modeli, svarīgākais ir saglabāt būtību, jo tehniski apvienot novadus nav problēmu. Taču jā rēķinās ar daudzām nianšēm,” pārdomas izsaka E.Eglīte un atzīst, ka nezināmā un nesaņemamā ir vairāk, nekā var iedomāties. Sprotams, ka katru novadu, katru pagastu visvairāk uz-

trauc, kā reforma ietekmēs viņu ikdienu. “Diskusiju un sarunu būs daudz, bet gan jau nonāksim pie racionāla risinājuma,” pārliecināta pašvaldības vadītāja. Likumprojekta “Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā teikts: “Pašvaldību amatu vietu skaits nav precīzi aprēķināms, jo ietekme uz cilvēkresursiem pašvaldību institūcijās būs atkarīga no pašvaldību pieņemtajiem lēmumiem pēc 2021. gada 1. jūlija, kad darbu uzsāks jaunievēlētās pašvaldību domes, jo pašvaldību

darba organizācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir pašvaldību autonomā kompetencē ietilpstošs jautājums.” □

Lappusi sagatavojusi
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds